

На сьогодні сформувалася наступна класифікація показників основних показників діагностики економічної безпеки будівельного підприємства [1; 2]:

1. Фінансова безпека: коефіцієнт фінансової стійкості (співвідношення власного та залученого капіталу), коефіцієнт ліквідності (поточна, швидка, абсолютна), рентабельність діяльності (рентабельність активів, власного капіталу, продажів), коефіцієнт платоспроможності.

2. Інвестиційна безпека: рівень забезпеченості капітальними інвестиціями, термін окупності інвестицій, показники інвестиційної привабливості, виробнича безпека, коефіцієнт використання виробничих потужностей, рівень зносу основних засобів, фондівіддача та фондоозброєність.

4. Кадрова безпека: плинність кадрів, рівень кваліфікації працівників, продуктивність праці, технологічна безпека, рівень впровадження нових технологій, інноваційна активність підприємства.

6. Конкурентоспроможність: частка ринку, динаміка зростання доходів, цінова політика.

7. Юридична безпека: наявність судових позовів, дотримання норм законодавства,

8. Екологічна та соціальна безпека: дотримання екологічних стандартів, соціальна відповідальність підприємства

Еволюція показників діагностики економічної безпеки будівельного підприємства відображає зміни в економічному середовищі та технологічному розвитку. Сучасні підприємства повинні не лише оцінювати фінансову стійкість, а й аналізувати зовнішні фактори, цифрові ризики та можливості для інноваційного розвитку. Це дозволяє забезпечити довготривалу стабільність і конкурентоспроможність на ринку будівництва.

Література:

1. Колмакова О. М., Янченко Н. В. Економічна безпека підприємств цивільного будівництва в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. №7. С. 161–168. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-161-168> (дата звернення: 17.02.2025).

2. Крамарев Г. В. Аналіз підходів до оцінки зовнішньоекономічної безпеки країни. *Бізнес Інформ*. 2020. №4. С. 453–463. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-453-463> (дата звернення: 17.02.2025).

МІСЦЕ ІНДІЇ НА СВІТОВОМУ РИНКУ СКРАПЛЕНОГО ПРИРОДНОГО ГАЗУ

МУЗИЧЕНКО М. В., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри глобальної економіки
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Перший імпорт скрапленого природного газу (СПГ) до Індії датується 2004 роком, до 2015 року країна поступово стала п'ятою за обсягами імпорту СПГ країною у світі [1].

У 2024 році Індія впевнено посіла четверте місце серед найбільших світових імпортерів СПГ (після Китаю, Японії та Південної Кореї), сягнувши рівня у 7 % світового імпорту СПГ з обсягом імпорту 36 млрд кубічних метрів.

Збільшення імпорту СПГ у 2024 році на 21 %, у порівнянні з попереднім роком, обумовлено стрімким зростанням споживання газу в країні, перш за все, промисловістю, нафтогазовим сектором, та через різке збільшення споживання у житловому та транспортному секторах. Кількість вантажів, які отримали контракти, зросла на 85 %, в той час як кількість вантажів з неотриманими контрактами зменшилась на 20 % [2].

Впродовж останнього десятиліття Індія стимулювала доступ іноземних компаній до власного сектору видобутку газу, індійські енергетичні компанії інвестують в енергетичні проекти США та активно укладають угоди з імпорту американського СПГ, у зв'язку з чим кардинально змінилась географія постачальників скрапленого природного газу до країни (рис. 1.2 [1], рис. 1.3 [3], рис. 1.4 [4]).

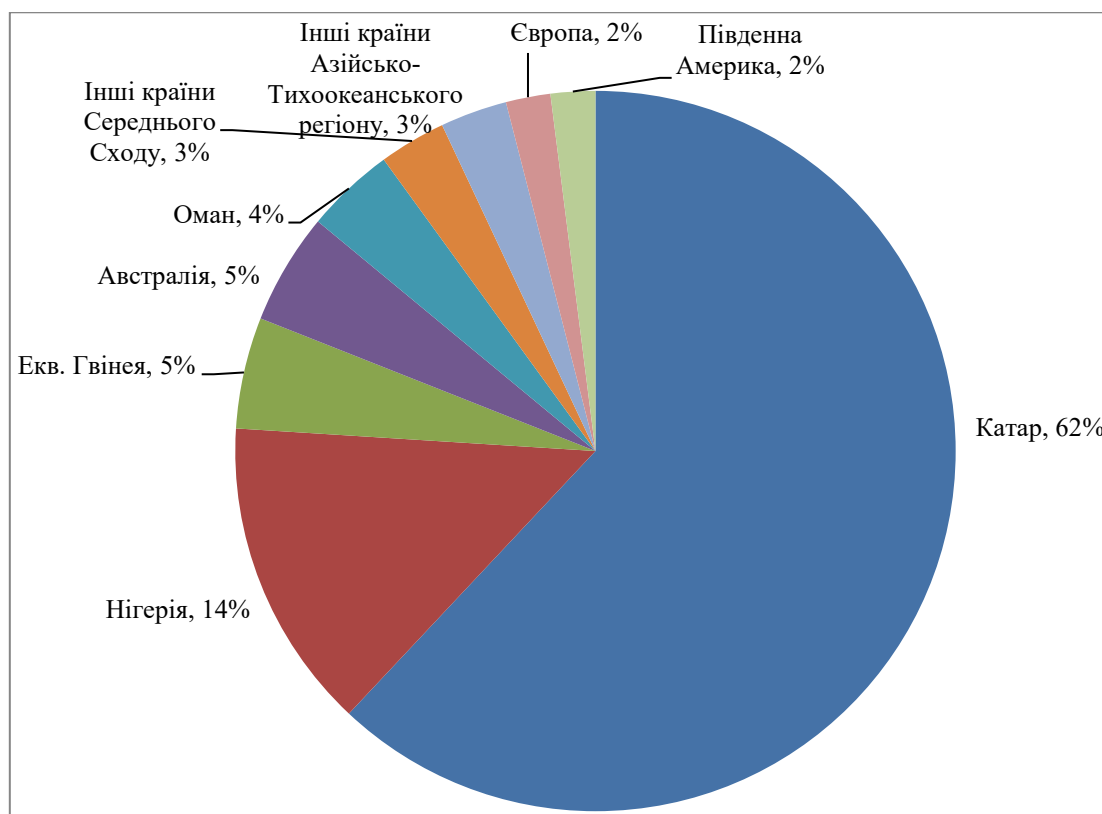

Рисунок 1.2 – Імпорт СПГ до Індії у розрізі країн-постачальників, 2015 рік, % [1]

За 11 місяців 2024 року імпорт скрапленого природного газу зі Сполучених Штатів Америки до Індії зріс до історичного максимуму, сягнувши позначки у 7,14 млрд кубічних метрів, та збільшившись, у порівнянні з усім 2023 роком, на 53,5 %. Попередній максимум був зафіксований у 2021 році, коли Індія імпортувала з північноамериканської країни 5,56 млрд кубічних метрів СПГ.

Таким чином, США вже декілька років поспіль зберігають місце другого за величиною постачальника СПГ для Індії (після Катару) [4].

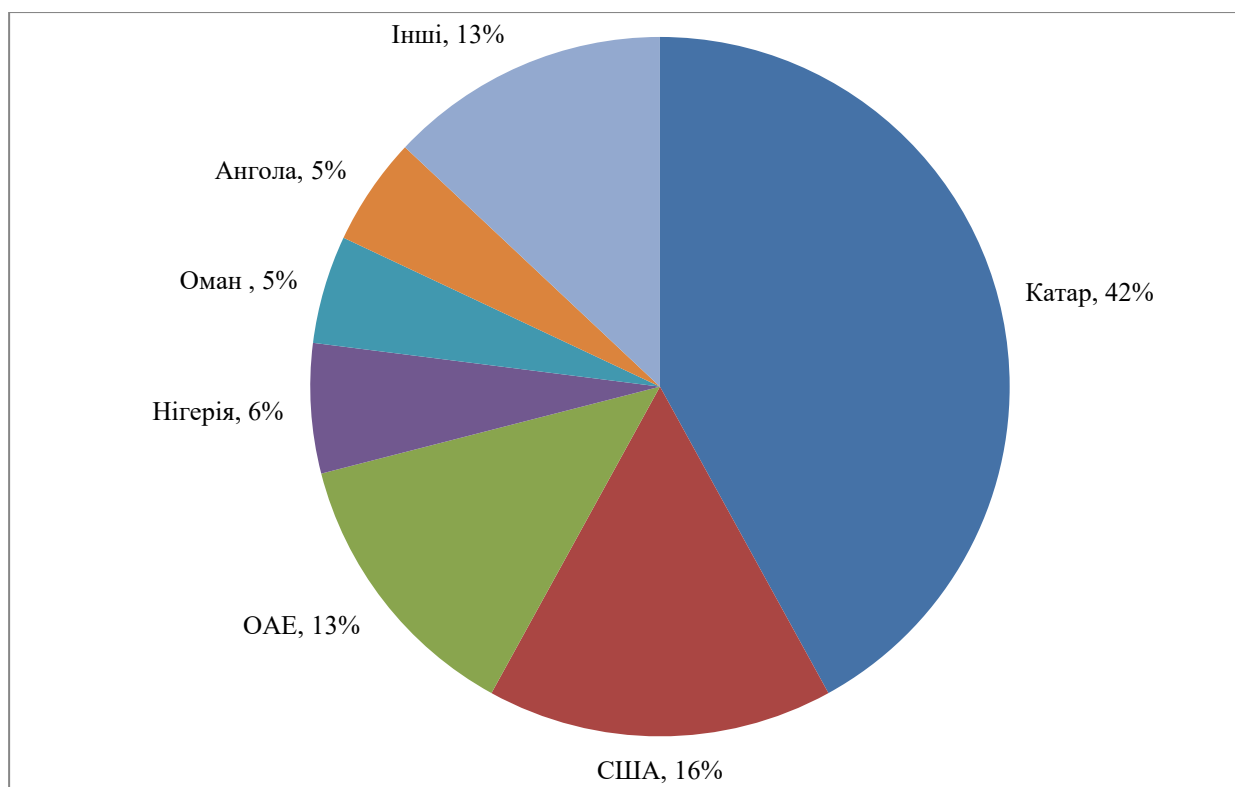

Рисунок 1.3 – Імпорт СПГ до Індії у розрізі країн-постачальників, 2021 рік, % [3]

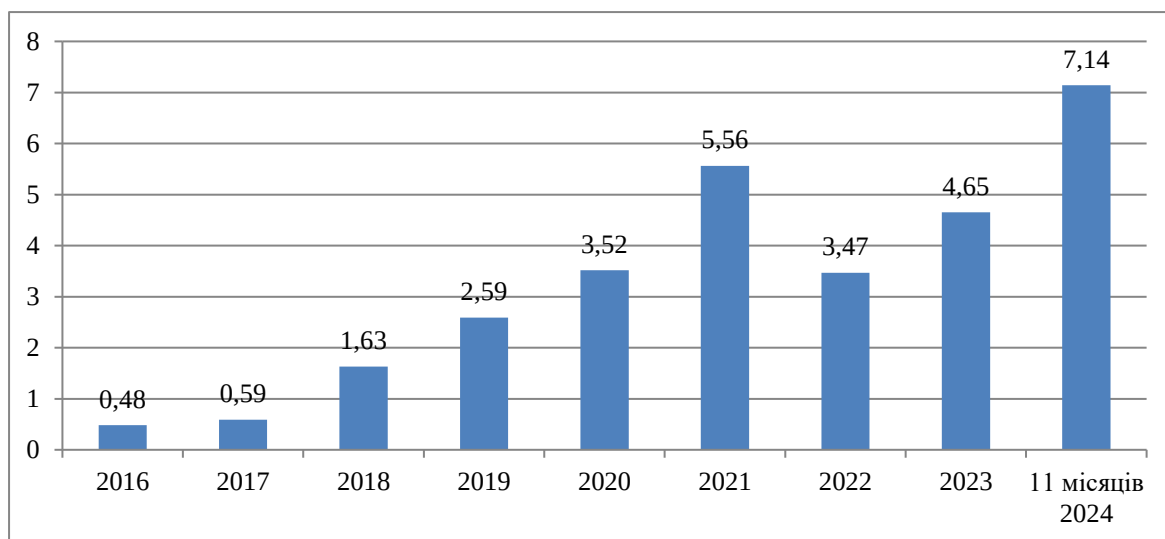

Рисунок 1.4 – Постачання СПГ з США до Індії, 2016-2024 рр., млрд кубічних метрів [4]

Загальна річна потужність 7-ми діючих індійських СПГ-терміналів (Dabhol LNG, Ennore LNG, Mundra LNG, Dhamra LNG, термінали Petronet LNG у Дахеджі та Кочі, термінал Shell у Хазірі) станом на початок 2025 року становить 47,7 млн тонн СПГ.

Після введення в експлуатацію п'яти нових терміналів із регазифікації СПГ у 2025 році, та ще чотирьох у 2026 році, річна потужність індійської інфраструктури з приймання скрапленого природного газу збільшиться з поточних 60 млрд кубічних метрів до 111 млрд кубічних метрів, тобто на 85%. Будівництво терміналів Jafrabad, Karaikal і Jaigarh (плавучі платформи регазифікації) здійснюється у штатах Гуджарат та Махараштра поблизу західного узбережжя країни та поблизу міста Пудучеррі на північно-східному узбережжі. Інші проекти реалізуються безпосередньо на суходолі, це дві нові черги терміналу Dabhol LNG у штаті Махараштра; дві нові черги терміналу Petronet LNG у Дахеджі; проекти Chhara у штаті Гуджарат та Andhra Pradesh у штаті Андхра-Прадеш у південно-західній частині Індії [5].

У січні 2025 року СПГ-термінал Chhara LNG, що є власністю державної компанії Hindustan Petroleum Corp. Ltd (HPCL), прийняв першу партію скрапленого природного газу. У розвиток проекту проінвестовано 550 млн. доларів США, що включає установки для прийому СПГ через океанські танкери, морське розвантаження, зберігання та завантаження СПГ у автоцистерни, регазифікації та подачу регазифікованого СПГ у газову мережу. Заявлена річна потужність терміналу становить 5 млн тонн, з можливістю її збільшення до 10 млн тонн. Chhara LNG задовольнятиме потреби у газі двох нафтопереробних заводів HPCL та нещодавно збудованого нафтопереробного та нафтохімічного підприємства з потужністю 180 тис. барр. на добу в штаті Раджастан [6].

Уряд Індії прагне збільшити частку природного газу в енергетичному балансі країни до 15 % до 2030 року, зосереджуючись на диверсифікації поставок СПГ. За прогнозами Міжнародного енергетичного агентства, імпорту скрапленого природного газу до країни до 2030 року збільшиться до 64 млрд кубічних метрів, тобто середньорічні темпи зростання наприкінці поточного десятиліття становитимуть 11 %, що майже вдвічі перевищить показник попередніх десяти років [7].

Література:

1. India's LNG (Liquefied Natural Gas) Demand & Supply. LinkedIn. 2025. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/indias-lng-liquefied-natural-gas-demand-supply-pramod-kumar-singh> (дата звернення: 27.02.2025)
2. Sanjay Dutta. India's LNG imports jumped 21% in 2024 as gas consumption rose 11%. The Times Of India. Jan 21, 2025. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/indias-lng-imports-jumped-21-in-2024-as-gas-consumption-rose-11/articleshow/117435636.cms> (дата звернення: 27.02.2025)
3. Distribution of liquefied natural gas imported into India in 2021, by country of origin. Statista. 2025. URL: <https://www.statista.com/statistics/1237488/lng-import-share-india-by-country/> (дата звернення: 27.02.2025)
4. Ranjan Kala R. India's LNG imports from the US hit all-time high in 2024. The Hindu Businessline. February 21, 2025. URL: <https://www.thehindubusinessline.com/markets/commodities/indias-lng-imports-from-the-us-hits-all-time-high-in-2024/article69246156.ece> (дата звернення: 27.02.2025)
5. Sanjeev Choudhary. Amid hike in gas imports, LNG terminal utilisation rises to 56% in Apr-Nov. The Economic Times. Jan 25, 2025. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/industry/>

energy/oil-gas/amid-hike-in-gas-imports-lng-terminal-utilisation-rises-to-56-in-apr-nov/articleshow/117533637.cms?from=mdr (дата звернення: 27.02.2025)

6. Dragana Nikše. India's LNG terminal receives commissioning cargo. Offshore Energy. January 14, 2025. URL: <https://www.offshore-energy.biz/indias-lng-terminal-receives-commissioning-cargo/> (дата звернення: 27.02.2025)

7. India's natural gas demand set for 60% rise by 2030, supported by upcoming global LNG supply wave. The International Energy Agency. 12 February 2025. URL: <https://www.iea.org/news/indias-natural-gas-demand-set-for-60-rise-by-2030-supported-by-upcoming-global-lng-supply-wave> (дата звернення: 27.02.2025)

РОЗВИТОК СУВЕРЕННИХ ФОНДІВ ЯК СУЧАСНИЙ МІЖНАРОДНИЙ МАКРОФІНАНСОВИЙ ТРЕНД

ОСТРОВСЬКИЙ І. А., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна*

ЗІНЧЕНКО В. М., ст. викладач кафедри публічного управління, туризму та готельно-ресторанної справи

*Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, м. Київ,
Україна*

Майбутнє поствоєнне відновлення української економіки має враховувати глибинні макропроцеси. Як показує історія, у складні періоди незмінно спостерігається збільшення втручання держави в економічне життя. На сьогодні існує низка макротрендів, які свідчать про те, що світ потрапив до точки біфуркації на тлі дисфункції моделі гіперглобалізації та надзвичайно високого рівня геополітичної турбулентності [1].

Для подолання нинішнього стану нестабільності світова економіка потребує пошуку та залучення стабільних і надійних джерел довгострокового капіталу замість позикових коштів. Такий капітал можуть надати інституційні інвестори, насамперед, суверенні та пенсійні фонди. Щодо перших, то за останні роки вони помітно диверсифікували цілі, напрямки та об'єкти своїх операцій. У діяльності більшості державних інвесторів спостерігається тенденція до зміщення акцентів із зовнішнього на внутрішній, що не дозволяє капіталу повністю розчинитися у світовій фінансовій системі. Змінюються географічні пріоритети інвестування. Якщо спочатку основна увага державних фондів була зосереджена на найбільш розвинених економіках світу, то зараз вона починає зміщуватися в бік світової більшості, що в перспективі має сприяти більш рівномірному розподілу продуктивних сил і багатства і, як наслідок, підвищенню стабільності світової економіки і поліпшенню якості її динаміки. Завдяки особливостям фінансування та довгостроковому горизонту планування великі суверенні фонди здатні безболісно поглинати тимчасові фінансові втрати,